

služi gladilo (Schlichtstahl), okroglič (Rundstahl), otlilo (Ausdrehstahl), polumeseč (Mondscheinstahl), šiljasto dleto (Spitzstahl) in vrezilo (Stechstahl). Strugar, ki ima ta dleta v svoji omari, je preskrbljen z vsem potrebnim orodjem, spadajočim med rezilne priprave.

(Dalje nasl.)

Obrtnijske raznoterosti.

Lesna kupčija na Ruskem. Med državami, ki se pečajo s kupčijo lesa v inozemstvo, zavzema Ruska tretje mesto. Vsako leto izvozijo namreč povprečno:

Švedska	4,885.000	kubičnih metrov
Kanada	4,860.000	" "
Ruska	4,847.000	" "
Avstro-Ogrska	4,346.000	" "
Zedinjene države	2,909.000	" "
Norveška	1,795.000	" "

Če pa vzamemo kakovost lesa v poštev, moramo Rusko postaviti za Avstrijo, kajti njen les je komaj sredne vrednosti.

Najvažnejša trgovska mesta za ruski les so: Petrograd, Arhangelsk, Riga, Narva, ob Črnem Morji pa Odesa. Deloma vozijo les tudi po kopnem proti pruski meji, posebno pa v luke Memel, Königsburg in Danzig.

V zadnjih 4 letih je izvozilo mesto Riga 900.250 m³, Petrograd 452.800 m³ in Arhangelsk 166.080 m³.

Pošiljanje praznih zabojev je bilo doslej zaradi mnogega prostora, ki ga zavzemajo, zvezano s primerno velikimi troški. V novejšem času pošiljajo fabrikantje zabojev, svoje izdelke razdrte. Zaboj ni zbit, ampak njegove deske so skupaj zložene in zvezane. Tako potrebuje jeden zaboj jako malo prostora in troški za pošiljatev so neznatni. Kupec potem zbije in zgradi zaboj sam, kar pa je dokaj ceneje, nego je bila voznina za dovršene zaboje.

Nepremôčen lim se takole napravi: Navadni lim se namoči v vodi, potem se dene brez vode v železni lonec, prilije se mu pa mesto vode lanenega olja. To zmes treba nad ognjem toliko časa kuhati, da nastane zdrizu podobna raztopina. Tak lim drži raznovrstne tvarine, potrdi se kmalu in voda mu nič ne škoduje.

Kmetijstvo.

Jež in njegova važnost za kmetijstvo.

Mnogo živalij, posebno ponočnih je, katerih koristij naši kmetovalci in sploh ljudje ne znajo prav ceniti. Dasi so koristne kmetovalcu, ali vendar jih povsod preganjajo, dočim bi jih morali varovati. Le pogledjmo, kako nevedneži preganjajo krte, sove, četudi so te živali naše največje dobrotnice. Še v posebno zaslugo si šteje, kdor krta ubije. Dosti bolje, kakor krtu se tudi ne godi ježu.

Pri vseh živalih navadno ljudje veliko bolj vedo, kaj da škoduje, nego kaj da koristi. Tako so tudi ježa obdolžili, da hodi po kurnikih jajca in piščeta krast, in so nanj zvalili marsikatera hudodelstva, ki jih je napravila kuna ali pa dihur. Če je morda kdo zapazil blizu kurnika kacega ježa, takoj njemu navali odgovornost za vso škodo, ki jo je naredila kaka druga žival. Na to pri tem nikdo več ne pomisli, koliko pa jež koristi. Pa

vsaj kmetje navadno tudi le vedó, koliko vrabec pozoblje prosa, tega pa ne, koliko gosenic pokonča.

Pa povrnimo se k ježu. Ta žival živi v gozdih, na poljih, v lokah in na vrtih, kjer stanuje v votlih drevesih, grmovjih, živih plotovih, ali si pa tudi naredi luknjo pod zemljo, v katero si nanosi listja, slame in sena. Po dnevi spi, po noči pa gre iskat si hrane. Pobira razne škodljive žuželke, nage polže, črve, lovi poljske in domače miši, žabe, slepce in tudi gade. Posebno tudi z lovom gadov mnogo koristi. Druge živali se gada ne lotijo, ker se boje njegovega strupa, ježu pa gadov strup ne škoduje, zato pa lahko to nevarno žival brez skrbi preganja.

Ker preganja miši in žuželke, je jež največji prijatelj kmetovalcu in vrtnarju, ki bi oba morala gledati, da ga ohranita na svojem posestvu in še naselita. Res je, da jež tudi pojè kak sad ali koreninico, ali ta škoda ni v nobeni primeri s koristjo, ki jo napravi. Na vrtu, kjer je par ježev, v kratkem zginejo miši.

Ježi stanujejo po samem, k večjemu samec in samica vkupe. Po zimi pa jež spi. V aprilu pa ima samica po 4 do 6 mladih.

Jež se da hitro ukrotiti in postane prav domač. Če imaš ježa v hiši, kmalu prežene vse miši, ščurke, podgane in druge take neprijetne živali. Po dnevi spi v kakem kotu, po noči se pa začne ropotanje, ko začne preganjati in loviti živali, ki kar beže pred njim. Seveda mu moraš kmalu jesti dajati, če ga imaš v hiši, ker miši in ščurke kmalu prežene, nekatere polovi, drugi pa beže pred njim iz hiše. Ker jež ni izbirčen, ga je lahko krmiti. Jè mleko s kruhom, raznovrstno sadje, odpadke od zelenjave i. t. d.

Pa ne le kmetovalcu in vrtnarju, temveč tudi gozdarju je jež koristen. Posebno pokončava raznovrstne hrošce in s tem odstrani od naših gozdnih in sadnih dreves marsikako škodo. Zato pa ne moremo svojim čitateljem dovolj priporočati, da naj varujejo ježa in tudi druge poučujejo, da ne bodo preganjali te prekoristne živali.

Kmetijske raznoterosti.

Nekaj o sušah. Ruski profesor Suedov je opazujoč les raznih dreves se prepričal, da so na lesu letnice suhih let tanjše nego mokrih let. Po tem se torej da zasledovati, kako so se vrstila v kakem mokra in suha leta. V Rusiji se da po letnicah na lesovih spoznati, da se huda suša povrača vsacih deset let.

Kako spoznaš, da v mleku ni vode. Vzemi malo mleka, in primešaj mavčnega prahu, da se naredi testo. Če je mleko čisto, se to testo strdi še le čez deset ur, če je v njem 20% vode, se strdi že v dveh urah. Če se strdi že v pol ure, je to znamenje, da je v mleku polovica vode.

Da kokoši tudi po zimi neso, devajo jim v Angliji v kurnike svežega gnoja. Kokoši, ki sede nad takim gnojem rade neso. Gnoj se pa mora večkrat premeniti, da dobivajo kokoši zares od njega kaj gorkote. Sicer pa to le tedaj pomaga, če je kurnik pri tleh. Kokoši katerih stanovanje je obrneno na južno stran tudi rajše neso kakor če je obrneno na severno.